

Řádky o medu (10) O včelách a včelařství

Včela nám „dává“ med, pyl, vosk, mateří kaši, propolis ... Co o tomto tvorů vlastně víme? Pro nás je nejdůležitější „naše“ včela medonosná (*Apis mellifera*). Původním domovem včel byly lesy, kde jejich společenství, chovající se již před 15 miliony let obdobným způsobem jako dnes, nejspíše našla úkryt v dutinách vykotlaných stromů. V hustých lesích se posléze začal na svých toukách přírodou se včelami seznamovat náš předek, jehož pozornosti sladký produkt jistě dlouho neunikal. Jeskynní malby prokazují, že již před 15 či 20 tisíci let pravěký člověk vybíral divokým včelám sladký produkt.

Ve většině civilizací, které považujeme za historické, bylo již včelařství založeno na domestikovaném chovu: z brtníka se stal včelař. Pokud výše uvádím, že včela nám med „dává“, je to jistě nadsázka. Včelař ví, že med ani další včelí produkty nejsou darem; jsou vykoupeny pěknou dřinou. Stojí to vůbec za to? Jaký má vlastně včelaření a včelařství význam? Vraťme se ještě do historie: Řecký krutovládce Drakon, který se proslavil zavedením velice tvrdých zákonů v mnoha směrech a oblastech, pamatoval i na včelaření: „*Pod hrozbou trestu smrti jedná ten, kdo by včelstva poškodil.*“ Zajímavé je, že Solon, který tyranem vybudované zákonodárství zásadně revidoval a neúměrně tvrdé, radikální postihy podstatně zmírnil, přece dva zákony v principu ponechal: tresty týkající se vraždy člověka a ... ochrany včel. Něco významného tedy na včelařství bylo již tehdy a nepochybně musí být i dnes...

I když včelí dary ve formě jejich výše zmíněných produktů jsou nedocenitelné samy o sobě, je další činnost včel ještě významnější: **opylování rostlin**. Některé údaje odhadují, že neuvěřitelných 80-90 % celkového užítku z chovu připadá na zvýšení výnosu semen a plodů hmyzosnubných rostlin opylením včelami. Není tedy pochyby, jak důležitým elementem je včela z hlediska národohospodářského. Stimulace k výrobě a odkupu produktů včel může tedy být nástrojem k nepřímé podpoře toho hlavního důvodu včelaření – opylování rostlin. Stimulace, která ovšem není automatická a samozřejmá. My jako občané bychom ji nejen měli chápat a vítat, ale také po vládách a poslancích aktivně vyžadovat, když budeme mít pocit, že je tato oblast podceněna.

Včelařů i včelstev však u nás za poslední jednu dvě dekády ubylo. Co mládí? Přežije včelařství a včelaření? Česká republika letos hostila mezinárodní setkání včelařské mládeže, již třetí ročník. Významné osobnosti akci zaštitily (ministři zemědělství, zahraničních věcí a pro místní rozvoj), zahájení probíhalo v prostorách Senátu a i další aspekty podtrhly význam akce. Na 130 mladých účastníků ze 14 zemí také mezi sebou soutěžilo – ve vědomostních testech, botanice, včelařské praxi, ale junioři také zdobili perníčky ...

Jistě není důležité, kdo vyhrál, ale potěší, že to byla česká „reprezentantka“ Veronika Šebková a v týmech české družstvo. A tak můžeme věřit, že na budoucnost máme dobře „zaděláno“.

Je to dobře. Již proto, že česká populace by měla přirozeně konzumovat tuzemský med. Je jí svým složením a charakterem nejbližší. Podporujeme proto naše včelaře. Kupujeme jejich produkty, jejich med.

Dobrou chuť.

Ing. Libor Dupal, předseda Sdružení českých spotřebitelů, www.konzument.cz; dupal@regio.cz